

OLGU SUNUMU

CASE REPORT

Amasya İlinde Bir Köpekte Visceral Leishmaniasis

Serkal GAZYAĞCI^{1*}, Aycan N GAZYAĞCI², Selçuk KILIÇ³, Bekir ÇELEBİ³, Cahit BABÜR³, Naci ÖCAL¹

Anahtar Kelimeler

Amasya
Dog
Visceral leishmaniasis

Key Words

Amasya
Dog
Visceral leishmaniasis

¹ Kırıkkale Üniversitesi
Veteriner Fakültesi
İç Hastalıkları Anabilim Dalı
Kırıkkale
T Ü R K İ Y E

² Kırıkkale Üniversitesi
Veteriner Fakültesi
Parazitoloji Anabilim Dalı
Kırıkkale
T Ü R K İ Y E

³ Refik Saydam Hıfzıssıhha
Merkezi Başkanlığı
Salgın Hastalıklar Araştırma
Müdürlüğü
Ankara
T Ü R K İ Y E

* Corresponding author

Tel: 0 318 357 33 01
Fax: 0 318 357 33 04
Eposta: serkalgazyagci@kku.edu.tr

Ö Z E T

Bu çalışmanın hayvan materyalini, kliniğimize derisinde uzun süreli iyileşmeyen yaralar ve kronik burun kanaması şikayetleri ile getirilen 8 yaşındaki erkek alman çoban köpeği oluşturdu. Köpeğin klinik muayenesinde, beden ısısında artış, tırnaklarda uzama ve deformasyonla birlikte burun kanaması belirlendi. Bu bulgulara dayanarak Leishmaniasis'den şüphe edildi. *Leishmania spp.* yönünden yapılan hızlı test kiti (Leish® speed) ile hastalığın pozitif, IFAT (indirekt immunofloresan antikor testi) ile de 1/256 titre de pozitif olduğu saptandı. Bu olgu ile Amasya ilinde ilk defa bir köpekte visceral leishmaniasis bildirilmektedir.

•••

Visceral Leishmaniasis in a Dog in Amasya Province

S U M M A R Y

An 8 years old German shepherd dog was referred to our clinic with chronic wounds in the skin and chronic nasal bleeding. In clinical examinations; the dog exhibited higher body temperature, longer nail with deformation and nasal bleeding were determined. Such clinical findings are associated with leishmaniasis. The case was confirmed by Leish® speed test kit. Antibody titer against *Leishmania spp.* was found as 1/256 by IFAT in this dog. This report is of importance as this is the first case of canine visceral leishmaniasis in a dog in Amasya.

GİRİŞ

Visseral leishmaniasis, *Leishmania infantum* tarafından oluşturulan, dünyada yaygın olarak görülen, zoonoz karakterli, protozoer bir hastalıktır. Bu parazitin bulaşmasında köpek, tilki, çakal ve Canidae ailesine bağlı diğer karnivorlar önemli rol oynamaktadır¹. Hastalık tatarcıklar vasıtasıyla konaklar arasında taşınmaktadır.² Köpeklerde inkubasyon periyodu değişken olup, aylar ya da yıllarca sürebilmektedir.^{2,3}

Türkiye’de canine visseral leishmaniasis için çeşitli araştırmacılar tarafından farklı illerde değişik oranlarda (%3-%36) seropozitiflik bildirilmiştir³. Akdeniz havzası içerisinde yapılan bir çalışmada ise %37 seroprevalans saptanmıştır.²

Leishmaniasisli köpekte en sık görülen klinik belirtiler kaşeksi, iştahsızlık, çevreye karşı ilgisizlik, keratokonjunktivitis, kaslarda güçsüzlük, karaciğer büyümesi, tırnaklarda uzama, deri bütünlüğünün bozulması ve lenfadenopati.⁴

Etiyolojik teşhis için en sık kullanılan yöntem serolojik metotlardır. Mancianti ve Meciani⁵, serolojik teşhiste IFAT’ın duyarlılık ve spesifitesinin %100’e yakın bir test olduğunu bildirmişlerdir⁵. Aynı zamanda teşhis, klinik muayene, etkenin kemik iliği, dalak, lenf yumrusu ya da deri biyopsisinde görülmesiyle de yapılabilmektedir.⁸

İnsanlarda ve köpeklerde leishmaniasisin tedavisinde son yıllarda; sodium stibogluconate, meglumine antimoniate, pentamidine, amphotericine B, allopurinol, ambisome ve ketaconazole sıklıkla kullanılmaktadır.^{3,6,7,8}

Bu çalışma Amasya ilinde bir köpekte visceral leishmaniasis olgusunu konu etmektedir.

OLGU ÖYKÜSÜ

Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi İç Hastalıkları Anabilim Dalı Kliniği’ne deride iyileşmeyen yaralar, durgunluk ve uzun süreli burun kanaması şikayetleri ile getirilen 8 yaşlı erkek Alman çoban köpeğinde (Şekil 1 ve 2). *Leishmaniasis*’den şüphe edildi. Köpeğin, *Leishmania spp.* yönünden hızlı test (Şekil 3) ve IFAT (1/256) ile pozitif olduğu saptandı.

Hayvanın genel durumunun bozuk, beden ısısında artış (40,2 °C), tırnaklarda deformasyon ve aşırı burun kanamasının, özellikle ekstremiteler ve yüz derilerinde yaralanmaların olduğu görüldü.

TARTIŞMA

Leishmania infantum enfeksiyonunda köpekler hem konak hem de rezervuar rolleri oynayarak hastalığın yayılmasını ve doğada daha uzun süre bulunmasını

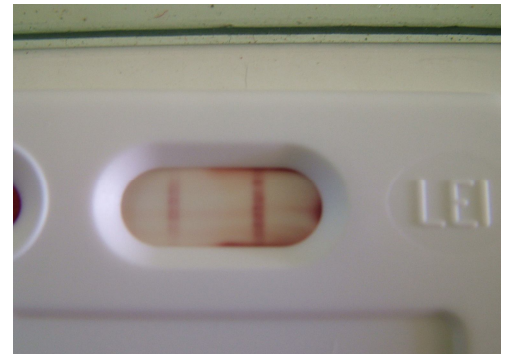
sağlamaktadırlar.^{4,7,9-12} Bu nedenle zoonotik olan bu hastalıkta enfekte köpeklerin belirlenerek sağaltımlarının yapılması veya elimine edilmesi, insan ve köpek sağlığı açısından büyük önem taşımaktadır. Enfeksiyonun sağaltımının güç olması CanVL (Canine Visceral Leishmaniasis) sağaltımında standart olarak önerilen pentavalen antimon bileşiklerinin ülkemizde kolaylıkla piyasada bulunmaması, ticari preparatların pahalı oluşları sorunun boyutlarını daha da arttırmaktadır.^{4,7,10}

Şekil 1. Deride görülen lezyonlar
Figure 1. Skin lesions

Şekil 2. Yüzde bulunan lezyonlar ve burun kanaması
Figure 2. Lesions in the face and nasal hemorrhage

Şekil 3. Pozitif CanVL test
Figure 3. Positive CanVL test

Leishmaniasisli köpeklerin klinik görünümünde en sık karşılaşılan kaşeksi, iştahsızlık, çevreye karşı ilgisizlik, keratokonjunktivitis, kaslarda güçsüzlük, karaciğer büyümesi, tırnaklarda uzamalar, deri bütünlüğünün bozulması ve lenfadenopatidir.^{1,4} Seropozitif olan köpekte araştırmacıların bildirimlerine^{1,2,4,6,7,13} uygun olarak klinik görünümünde kaşeksi, tüylerde dökülmeler, tırnakta uzama ve beden ısısının yükselmesine ek olarak atıpk bir burun kanaması saptandı.

Leishmaniasisin tanısı amacıyla çeşitli serolojik testler kullanılmaktadır.^{1,3,5,6} Bu çalışmada IFAT ile antikor varlığının tespiti yapılmış aynı zamanda seropozitif olan kanın hızlı test kiti ile incelenerek sonucun pozitif olduğu doğrulanmıştır.

Pozitif bulunan köpek kontrol altına alınarak allopurinol ve antimon bileşikleri ile tedaviye başlanmıştır.^{7,10}

Türkiye’de köpeklerde *Leishmania* cinsi parazitlerden *L. infantum* türünün görüldüğü bildirilmektedir¹². Araştırmacılar köpeklerde serolojik yöntemlerle leishmaniasis seroprevalansını Manisa yöresinde %7¹³, Bursa yöresinde % 4,3³, Manisa/Alaşehir’de %16,1 ve Karabük yöresinde % 8¹⁴, Eskişehir yöresinde % 25⁸ olarak belirlemişlerdir.

Bu çalışma ile Amasya’da ilk defa bir köpekte visseral leishmaniasis olgusu bildirilmektedir. Bu bildirim Karadeniz Bölgesi’nin diğer yörelerinde Leishmaniasis’le ilgili yapılacak çalışmalara ışık tutacağı düşünülmektedir ■

KAYNAKLAR

1. **Abranches MCD, Silva-Pereira FM, Conceicao-Silva GM, Santos-Gomes, JG Janz** (1991) Canine leishmaniasis: pathological and ecological factors influencing transmission of infection. *J Parasitol*, 77: 557-561.
2. **Betini S, Gradoni L** (1986) Canine leishmaniasis in the Mediterranean area and its implications for human leishmaniasis. *Insect Sci Appl*, 7: 241-245.
3. **Coşkun Ş, Batmaz H, Aydın L, Yılmaz F** (1997) Seroprevalence of *Leishmania infantum* infection of dogs in the western part of Turkey. *Türk Parasitol Derg*, 21: 287-291.
4. **Strauss-Ayali D, Baneth G** (2000) Canine visceral leishmaniasis. In: *Recent Advances in Canine Infectious Diseases*. Carmichael L. (Ed.), International Veterinary Information Service (www.inis.org), Ithaca NY.
5. **Mancianti F, Meciani N** (1988) Specific serodiagnosis of canine leishmaniasis by indirect immunofluorescence, indirect haemagglutination, counter immunoelectrophoresis. *Am J Vet Res*, 49: 1409-1411.
6. **Gönül R, Arun SS, Dodurka T, Handemir E** (2002) Bir köpekte *Leishmania infantum* olgusu. *Türk J Vet Anim Sci*, 26: 689-94.
7. **Dillon R** (2000) Dirofilariasis in dogs and cats. In: *Textbook of Veterinary Internal Medicine*, Philadelphia, W.B. Saunders, 937-963.
8. **Doğan N, Özbel Y, Özensoy S, Bor O, Akgün Y** (2001) Prevalence of human and canine visceral leishmaniasis in Eskişehir city and surroundings, Turkey. In: *Worldleish 2*, Crete, Greece, Abstract Book, p. 78, May 20-24.
9. **Fisa R, Gallego M, Castillejo S, Alsa MJ, Sera T, Riera C, Carrio J, Gallego J, Portus M** (1999) Epidemiology of canine leishmaniasis in Catalonia (Spain). The example of the Priorat focus. *Vet Parasitol*, 83: 87-97.
10. **Kraus H, Weber A** (1986) *Zoonosen*. Deutscher Aertzte-Verlag, Köln.
11. **Leuterer G, Gothe R** (1993) Die Herzwurmkrankeheit des Hundes: Erregerbiologie und -ökologie, Pathogenese, Klinik, Diagnose, Therapie und Prophylaxe. *Kleintierpraxis*, 38: 633-646.
12. **Özensoy S** (2001) Leishmaniasis’de rezervuar olarak köpeklerin dönemi. *12. Ulusal Parazitoloji Kongresi*, Elazığ Program ve Özet Kitabı, s. 30.
13. **Özbel Y, Turgay N, Özensoy S, Özbilgin A, Aklan MZ, Özcel MA, Jaffe CL, Schnur L, Abranches P** (1995) Epidemiology, diagnosis and control of leishmaniasis in the Mediterranean region. *Ann Trop Med Parasitol*, 89: 89-932. Suppl.
14. **Özensoy S, Özbel Y, Turgay N, Aklan MZ, Gül K, Gilma-Sachs A, Chang KP, Reed SG, Özcel MA** (1998) Serodiagnosis and epidemiology of visceral leishmaniasis in Turkey. *Am J TropMed Hyg*, 59: 363-369.

